

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SAPTĂMÂNA
Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telexon 13-74

In preajma Sinoadelor

Sesiunea din anul acesta a sinoadelor noastre eparhiale a ajuns la un moment de răspântie în organizația bisericii noastre. Cu votarea legii de unificare a organizației bisericesti se încheie un capitol de mare importanță în viața bisericii noastre. Șaptezeci de ani a străjuit asupra destinului acestei biserici Statutul organic al Marelui și nemuritorului mitropolit Andrei Șaguna. Privind acum din pragul viitorului asupra celor șapte decenii trecute, sufletul ni-se umple de adânci și duioase sentimente de recunoștință față de spiritul mitropolitului Andrei, care a știut să dea bisericii sale temelii de granit, pe care stând această biserică s'a putut revindica și susținea drepturile de viață și dezvoltare în consonanță cu aspirațiile îndreptățite de forța vitalității sale.

Șaptezeci de ani de experiență au dovedit cu prisosință cât de necesară și cât de binefăcătoare a fost pentru biserică și neamul nostru legea alcătuită de prevederile geniale ale lui Șaguna.

Sinoadele eparhiale din anul acesta sunt ultimele cari se întrunesc în temelii Statutului organic. În aceste sinoade se vor lua măsurile pentru trecerea în cadrele noului statut de organizare. Ele vor avea să aleagă reprezentanții eparhiali în congresul general al bisericii întregi. Eparhia noastră va alege doi clerici și patru mireni. Și cu anul acesta se va încheia una din cele mai glorioase epoci ale bisericii noastre din mitropolia Ardealului.

Un sentiment de duioșie ne copleșește în aceste momente când ne despărțim de un trecut susținut cu jertfele uriașe de abnegație și entuziasm ale înaintașilor noștri. Ne simțim

datori să aducem cel mai cald prinos de mulțumită de recunoștință și venerație spiritului lui Șaguna, pentru opera grandioasă cu care a dăruit biserică noastră.

Nu ne despărțim însă, după cuvântul Scripturii, „ca cei fără de nădejde”, ci cu nădejdi fortificate, pentru că avem marea mângâiere și satisfacție să vedem noua lege de organizare clădită tot pe temelii solide ale principiilor lui Șaguna. Frații noștri din celelalte provincii ale țării au dat dovadă de un înalt spirit de înțelegere când au acceptat și ei aceste principii dovedite de o experiență îndelungată că sunt singurele mântuitoare, chemate să desăvârșescă marea operă de consolidare a bisericii și prin ea a țării întregi.

Nu ne ispitesc lacrimi de tânguire în aceste momente de despărțire, ci lacrimi de bucurie pentru că în noua constelație a organizării bisericii noastre vedem garanția unui progres mai pronunțat și cheazășia unor rezultate edificatoare pentru binele obștesc. În noua lege de organizare veghează tot spiritul nemuritor al Marelui Andrei și aceasta ne dă convingerea că viitorul bisericii noastre, acum în vremurile schimbate în favorul acestui neam, se clădește pe temelii și mai trainice și mai sigure, cu garanții depline pentru edificarea scumpii noastre patrii românești.

Cu aceste convingeri ne închinăm memoriei Marelui Arhiereu Șaguna, ne luăm rămas bun de la pravilele vechiului Statut organic care ne-a fost așa de scump până, aci și întrâni în casa cea nouă rugând pe Dumnezeu ca și în această casă nouă să ne trimită spiritul lui Șaguna care să ne ocrotească și să ne călăuzească pe toți în opera de înfrățire și consolidare prin evanghelia Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Nr. 1524 1925.

Instrucțiune

pentru apărarea fondului de penziuni al eparhiei ort. rom. a Vadului, Feleacului și Clujului.

§ 1. Diaconii, preoții, protopopii și profesorii Institutului teologic, apoi asesorii, referenții, funcționarii și oameni de serviciu consistoriali din Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului, aflați în funcțiune la 1 Aprilie 1921, precum și cei din viitor, sunt membri de drept la fondul de penziuni al Eparhiei; înscrierea la fond li se face din oficiu, de către Consistor.

§ 2. Taxele de membri, fundamentale și lunare, fixate în art. 5, 6 și 26 din statut se rețin prin casieria consistorială din salariile funcționarilor.

Taxa fundamentală vărsată la fond nu se mai restituie, nici chiar în cazurile de esconterțări, prevăzute la art. 15, 16 și 18 din statut.

§ 3. Timpul de serviciu se socotește dela ziua introducerii până la ziua pensionării funcționarului, cu excepția timpului de întrerupere a serviciului.

La statorirea penziei însă se consideră numai anii, după cari s'au achitat complet taxele fixate la art. 5, 6 și 26 din statut și în § 8 din Instrucțiune.

§ 4. Protopopii solvesc la fond și au dreptul de penzie și după salariul de bază de protopop dela stat.

§ 5. Membrii vechiului fond de penzi — azi în funcțiune — cari în conformitate cu art. 26 din statut își rescumpără anii de serviciu dinainte de 1 Aprilie 1921, pentru anii rescumpărați participă la fond numai cu diferența taxei fundamentale și a celor lunare, fixate la art. 5 și 6 din statut. Aceia însă cari nu rescumpără din anii de serviciu dinainte de 1 Aprilie 1921, participă la fond cu întreaga taxă fundamentală fixată la art. 5 din statut și se consideră de membri acestui fond numai cu începere din 1 Aprilie 1921, la vechiul fond nu mai contribuiesc cu nimic, întrucât n'au ceva restante și la vremea sa, ei sau văduvele și copiii lor minori pe timpul de serviciu până la 1 Aprilie 1921 vor beneficia de penzia ce le-a garantat-o statutul vechiului fond, iar cu începere din 1 Aprilie 1921 de penzia ce le-o garantează statutul actual.

§ 6. Funcționarii, cari nu fuseseră în serviciul bisericii înainte de 1 Aprilie 1921, ori n'au fost membri la vechiul fond de penzi, intrând în serviciul bisericii, în conformitate cu art. 11 din statut pot să-și rescumpere până la 10 ani din anii serviți mai înainte la biserică, învătamânt, armată sau alte servicii de stat dacă contribuiesc la fond pentru anii rescumpărați cu taxele fundamentale și lunare fixate în art. 5 și 6 din statut.

§ 7. Dreptul de rescumpărare a anilor de serviciu dinainte de 1 Aprilie 1921 se poate obține numai pe baza unei petiții a funcționarului adresată și înaintată consistorului în termen de un an dela votarea acestui statut, respective dela introducerea funcționarului în serviciu.

§ 8. Dacă un funcționar a servit 5 ani și moare înainte de a fi împlinit 10 ani, văduva și copiii lui minori, cerând, pot obține favorul de a rescumpăra diferența anilor până la 10, achitând ei, deodată sau în rate trimestriale, taxele lunare cuvenite, dar pe acest timp nu vor beneficia de penzia și ajutoarele prevăzute la art. 13, 14 și 15 din statut, decât numai după achitarea completă a taxelor pe cei 10 ani.

Acest favor de rescumpărare — cerându-l — îl pot obține și văduvele și copiii minori ai acelor membri ai fondului cari în temeiul art. 26 din statut încopuseră să-și rescumpere anii de serviciu dinainte de 1 Aprilie 1921, dar între timp au murit, — dacă respectivele văduve sau minori continuă ei cu rescumpărarea mai departe a taxelor diferențiale până la achitarea lor completă; pe acest timp însă nu vor beneficia de penzia și ajutoarele prevăzute în statut, decât numai după achitarea deplină a taxelor pe toți anii de rescumpărat.

Rescumpărarea pentru mai mulți ani de câți prevede art. 15, ori i s'au acordat membrului în temeiul art. 26 din statut, nu pot obține nici văduva și minorii lui.

§ 9. De dreptul de penziune poate beneficia numai titularul, adică membrul sau văduva și minorii lui legitimi.

Ajutoarele minorilor orfani și de mamă se solvesc tutorelui lor.

§ 10. Dreptul de penzie se pierde — pe lângă cazurile prevăzute la art. 21 din statut — și prin

pierderea calității de cetățean român a membrului, văduvei și copiilor lui.

Copii minori își pierd dreptul la ajutoarele prevăzute în statut și instrucțiune și:

1. dacă sunt pedepsiți prin sentință judecătorească pentru crimă sau delikte difamante;
2. dacă ajung în situația de a se susține singuri;
3. dacă beneficiază de orișunde de burse ori ajutoare dela 500 lei în sus lunar și
4. dacă sunt primiți gratuit în vr'un orfelinat sau alt institut de caritate.

§ 11. Petițiile de pensionare ale funcționarilor sunt a se instrui cu:

1. extras de botez;
2. certificat despre continuitatea serviciului;
3. certificat medical;
4. certificat dela forul imediat superior despre incapacitatea purtării oficiului. Pensionarea o statorește plenul consistorului în baza procesului verbal de expertiză a 2 medici autorizați de consistor cu vizitarea petiționarului în prezența comisiei consistoriale de tagmă preoțască. Spesele expertizei medicale le suportă anticipativ petiționarul.

Membrii fondului cari au împlinit anii de serviciu prevăzuți în art. 10, sau cari sunt a se pensiona din oficiu în temeiul art. 27 b) din statut sunt dispenzați dela vizita medicală.

§ 12. Petițiile de penzie a văduvelor și copiilor minori sunt a se instrui cu:

1. extras din matriculă civilă și bisericească despre moartea membrului;
2. extras de botez a copiilor minori;
3. extras de căsătorie bisericească;
4. certificat dela oficiul parohial concernent despre domiciliul văduvei și minorilor; despre conduita morală a lor; că n'au fost pedepsiți pentru crimă sau delikte difamante; că aparțin bisericei ortodoxe române; că văduva a convețuit fără întrerupere cu sotul ei în cel puțin cei doi ani dinaintea morții lui și că după moartea lui nu s'a măritat;
5. certificat de cetățenie română;
6. copiii orfani și de mamă vor produce și extrasul despre moartea mamei lor.

§ 13. La statorirea cvantumului penziei se consideră numai anii întregi, iar la lichidarea ei numai lunile întregi; fracțiunile rămân fondului.

§ 14. Petițiile pentru penzie sau ajutoarele

garantate de statut, întrate după cinci ani dela moartea membrului, nu se mai iau în considerare.

Penziile neridicate în decurs de cinci ani consecutivi dela scadență nu se mai lichidează și penzia se sistează pentru totdeauna.

Necunoasterea statutului fondului de penziuni și a instrucției lui nu alterează dispozițiile acestui §.

§ 15. Penzia văduvelor și copiilor minori se lichidează cu ziua întâi a lunii ce urmează morții membrului.

§ 16. Penzia profesorilor, ascensorilor, funcționarilor și oamenilor de serviciu consistoriali, precum și a văduvelor și minorilor acestora, li-se solveste în rate lunare decursive, în schimbul chitanții lor timbrate și semnate în ordine; a celorlalți în rate treilunare decursive în schimbul chitanții lor semnată și timbrată în ordine și vizată de către oficiul parohial concernent.

§ 17. Oficiul parohial este îndatorat sub răspundere oficială și materială să avizeze consistoriul în restimp de cel târziu o lună, despre survenirea oricărui motiv de sistare a penziei din cele prevăzute la art. 21 din statut și 10 din instrucțiune în raza jurisdicțiunii sale oficiale.

§ 18. Taxa anuală cu care are să contribuie la fond fiecare parohie singură sau cu filia împreună în proporția averii filiei este a se solvi în termenul și conform dispozițiilor consistoriale.

Clasificarea parohiilor precum și proporția contribuției dintre materă și filie cu raport la această taxă, le statorește consistorul după avizul organelor protopopești.

§ 19. Sub jumătate venitele preoțești dintr'o parohie vacantă, cari în temeiul art. 8 pct. 2 din statut revin fondului de penziuni, se înțelege jumătate din venitele preoțești din parohie afară de venitele stolari plus 10% din retribuția dela stat a administratorului parohial.

În temeiul raportului oficiului protopopesesc concernent despre devenirea în vacanță a unei parohii, consistorul numește administrator parohial, cu ordinul de a consemna veniturile preoțești din parohia vacantă într'un tablou. În baza acestui tablou verificat și promovat de oficiul protopopesesc sub răspundere oficială

și materială, consistorul stabilește veniturile preoțești, a căror jumătate, — dimpreună cu cele 10% din retribuția dela stat a administratorului parohial, — se rețin din salariul administratorului parohial, — se rețin din salariul administratorului la casseria consistorială.

Reținerea celor 10% din retribuția dela stat începe cu ziua întâi a luni ce urmează numirii administratorului parohial, iar reținerea sumei echivalente jumătății veniturilor preoțești din parohie câtă vreme e în vigoare dispoziția §-lui 26 din „Regulamentul pentru parohii” congresual, — începe numai după un an dela data devenirii în vacanță a parohiei.

§ 20. Administratorii protopopești, dacă au în biserică și alt oficiu sistemizat, contribuie la fond cu 10% din salariul dela stat de administratori protopopești, care li-se reține cu ziua întâi a luni ce urmează numirii de administratori protopopești.

§ 21. Discurile dela Florii și a doua zi de Rusalii — după jurnalizarea lor la intrate și esite — oficiul parohial are a le înainta cu raport oficiului protopopesesc în termen de 15 zile dela purtarea lor, iar oficiul protopopesesc le înaintează îndată consistorului însoțite de un raport și tablou general.

§ 22. Fondul de penziuni se administrează de către consistorul eparhial.

1. Plenul consistorial notifică senatului episcopesc:

- a) penzionările și penziile;
- b) taxele anuale ale parohiilor;
- c) instituirea asesoriilor consistoriale și profesorilor institutului teologic, cu toate datele necesare la statorirea anilor de serviciu;
- d) devenirea în vacanță a protopopiatului și numele, domiciliul și data numirii administratorului protopopesesc;
- e) hirotesirea și data introducerii protopopilor;

f) alte date necesare, ce se țin de căderea sa.

2. Senatul bisericesc notifică celui episcopesc:

- a) devenirea în vacanță a parohiei și numirea administratorului parohial;
- b) hirotonirea și introducerea diaconilor și preoților cu datele necesare la statorirea anilor de serviciu;
- c) data începerii gradațiilor la salariile preoților și protopopilor;

- d) pedepsele în bani aplicate preoților și
- e) alte date ce se țin de căderea sa.

3. Senatul episcopesc:

a) ține evidență despre încurgerea la termen a taxelor, discurilor și competențelor dela parohiile și protopopiatele vacante;

b) notifică casseriei consistoriale evantumul taxelor și penziilor și toate schimbările de membri și taxe obveninde;

c) lichidează penziile, escontenările și ajutoarele.

4. Casseria consistorială:

a) face reținerea taxelor membrilor;

b) încasează venitele fondului;

c) solveste penziile și ajutoarele și

d) administrează fondul de penziuni conform normelor și ordinelor consistoriale purtând;

e) registru despre membri și solvirile lor la fond;

f) registru despre penzionari și penziile lor;

g) indice alfabetic despre penzionari;

i) evidență despre taxele și discurile din parohii;

i) evidență despre veniturile din parohii și protopopiatele vacante, precum și despre celelalte venituri prevăzute în art. 4 din statut.

§ 23. Dispozițiile din instrucțiile anterioare se abrogă.

Cluj, din ședința consistorului plenar, ținută la 5 Martie 1925.

L. Curea
(ss.) secretar.

Nicolae Ivan
(ss.) episcop.

Înviere

Din înălțimile țărilor albastre purcede raza caldă a soarelui de primăvară. Ea saltă înviorată de energia biruitoare a soarelui pe creștetul alb al muntților troeniți de zăpadă, coboară pe pletele cărunte ale codrilor, dogore colinele plesuve, poposește o clipă pe mugurii crângilor mohorâte, pe pajăstea nctedă și uscată, pe miștea spintecată de fierul lacom al plugului și se furisează în toate ascunzișurile din largul acestui pământ binecuvântat de Dumnezeu.

Raza soarelui cu vraja ei dumnezeiască trezește la viață toate făpturile pământului. Munții se cutremură, codrii își scutură pletele, co-

linele se mișcă, mugurii își spintecă haina încremenită, bobul îngropat învie din mormântul gliilor povarnice și toate, flori și frunze și șopotul isvoarelor și ciripitul paserilor trimbiță în largul nemărginit al firii psalmul de slavă al învierii. Toate aceste făpturi ale mânilor lui Dumnezeu se nesc într-o înfrățire mare, Dumnezeu se nesc într-o înfrățire sfântă, care preamărește cu osanale de veselie *biruința vieții* asupra legăturilor neputincioase *ale morții*.

Innul de glorie al învierii înfioară toate temeliele pământului, răpește cu sine entuziasmul și ființa tuturor vietăților acestui pământ și și trece ca o volbură de vifor răscolind furtuna premenirii în toate adâncimile naturii.

În fața lui toate cătușile morții se destramă și înghețul acestei morți se topește ca ceșca de fața focului. *Este marea revoluție a vieții care doboară fără putere de rezistență toată stăpânirea morții*.

Iată simbolul praznicului de astăzi. O rază din nemărginita putere a lui Dumnezeu a coborât prin Isus Hristos asupra pământului încremenit în sloii de gheață ai fărădelegilor și a tuturor păcatelor din lume. Și această rază de cădura dumnezeiască a fulgerat capistile nelegiuirilor fătarnice, a spulberat desnădăjduirea care îngropa idealele sufletului omenesc în nimicimia mormântului și a neființei, a aprins în sufletul mulțimilor focul viu al tălcului vieții adevărate și cu văpaia cuvântului de premenire a evangheliei a răsturnat stăpânirea de gheață a morții universale întronând *concepția adevărului sfânt și sigur mântuitor al vieții*, care porcede de la Dumnezeu viază printr'însul și nu poate pieri niciodată.

Acest mare adevăr pe care îl confirmă atât de sublim natura cu învierea primăverii l-a pecetluit Isus Hristos și în împărăția sufletului omenesc cu învierea sa a treia zi.

Legea eternității acestei vieți, omul în nemernicia ființei sale încătușate de pulberea pământului n'a vrut să o înțeleagă, cum nici astăzi nu vrea să o cetească în cartea deschisă a naturii lui Dumnezeu, și atunci a coborât în hotărâle putrede de mucegaiul patimilor însuși Isus Hristos ca să vestească adevărul vieții și cu *cuvântul*.

Iar prin moartea sa pe cruce și învierea sa din mormânt a dat supremă confirmare acestei legi eterne: Precum în împărăția naturii mate-

riale moartea este calea către viață și suprema biruință este pururea a vieții care mereu se premeneste dar niciodată nu moare, astfel și în împărăția sufletului necuprins de hotarele înguste ale minții șubrede omenesti după Vinerea patimilor trebuie să urmeze lumina învierii la viață pururea dăinuitoare.

Pe această concepție se întemeiază legea lui Hristos. Din ea a răsărit credința și convingerea neclintită în adevărul propovedaniei Mântuitorului. Credința aceasta desleagă tâlcul rostului omului pe acest pământ, ea îți deschide pravila tainelor înțelepciunii lui Dumnezeu cerne asupra sufletelor pace, mulțumire și fericire, ea trece biruitoare peste patimile vieții de pe pământ și îmbracă în aureolă strălucitoare și tainele mohorâte ale mormântului.

Pentru aceasta a *trebuit* să învie Mântuitorul din mormânt.

Căci stând o clipă la sfat cu noi înșine să ne pună întrebarea: ce ar fi însemnat marea revoluție sufletească a legii lui Hristos dacă credința în învierea lui, ca o cheazăsie a învierii vieții omenesti nu s'ar fi altoit pe deantregul în adâncimile sufletului omenesc? L-am văzut pe Isus purces pe calea unei apostolii profetice care îl duce prin porțile înflorite ale Ierusalimului, prin osanalele muțimii fascinate de cuvântul lui mesianic și prin tradarea din grădina Getsimani la Golgota, unde piroanele de pe cruce suprimă furtuna de premenire zămislită de Isus și în amurgul acelei Vineri a patimilor materia istovită de suferințele muceniciei se închide sub lespede de piatră. Apostolii și femeile minorosițe pleacă, zdrobite de durere iar ucigașii pecetluiesc piatra încredințând paza mormântului ostașilor iudei. Cu aceasta se încheie cel dintâi capitol din marele act al mântuirii.

Ce ar fi însemnat însă toată această tragedie mesianică dacă am da loc de crezare presupunerii că Isus după actul acesta n'a înviat? În pragul mormântului din grădina lui Iosif de arimatea cuvântul evangheliei s'ar poticnit pentru totdeauna, toată propovedania lui apostolică s'ar fi risipit ca o himeră desartă și valurile nădejdelor de mai bine răscolite în sufletul mulțimilor s'ar fi înecat într-o mare și dureroasă desiluzie. Credința popoarelor care vedea în Isus pe Mesia cel vestit de glasul proro-

cilor ar fi făurit dintr'însul un simplu fanatic și vremea l-ar fi acoperit repede cu vălul întunecului și al uitării. Mulțimea dornică de refacere înșelată în așteptările ei ar fi văzut într'însul o stea luminoasă, care a scânteiat o clipă numai în întunec dar repede s'a stins ca un meteor în nemărginirea țărilor albastre. Isus ar fi trecut în conștiința poporului ca un vizionar robit de deșertăciunea unui vis vremelnic, în cel mai bun caz o frumoasă figură de legendă.

E adevărat, — ar zice în acest caz rațiunea vremilor — principiile lui Isus sunt mari, ideale, nici un profet n'a concretizat atât de sublim problemele de adevărată viață, nici unul n'a deslegat atât de splendid tainele lui Dumnezeu pe pământ, nici unul n'a răscolit atât de puternic adâncimile sufletului omensc. Cuvântul lui însă nu ne poate da dorita mântuire pentru că nu și-a împlinit făgăduința supremă când a spus: a treia zi voi învia — și n'a înviat.

E adevărat — ar zice mai departe această rațiune — că personalitatea lui Isus și așa e vrednică de respect, iubire și admirație, pentru că e suprema pildă de eroism, de abnegație, de jertfă, de martir, — dar n'are rolul de Mântuitor, de biruitor al morții, pentru că el însuși a căzut răpus de biruința acestei morți.

Și ca o uriașă pânză de paianjen s'ar întinde peste suflete fiorul îndoielii și al desiluziei, de care înșiși apostolii au fost ispitiți în zorile zilei a treia când au exclamat: „iară noi nădăjduim că acesta este cel ce va să izbăvească pe Israil”. (Luca 24. 21).

De n'ar fi înviat Isus ei ar fi fost cei dintâi treziți la grozava realitate a dureroasei desamăgiri și s'ar fi realizat pe deantregul și fără zăbavă cuvântul apostoului: „De n'a înviat Hristos zădarnică este propovedania noastră și zădarnică este și credința noastră”.

Isus însă a înviat pecetluind cu învierea jertfa sa dumnezeiască pentru mântuirea noastră. "Pe acest Isus la înviat Dumnezeu, căruia noi toți suntem mărturii" — ne spune apostolul (Fapt. 2, 32). În zorile tinere ale zilei a treia l-a văzut Maria în grădina lui Iosif și a căzut în genunchi în fața învățătorului, l-a văzut Ioana și Maria lui Iacob și celelalte minore și cari veniseră des de dimineață la mormânt aducând miresmele găsite pentru dânsul,

l-au văzut în aceeași zi pe drumul Emausului cei doi apostoli drumeți și l-au cunoscut pe dânsul într-o frângerea pâinii, l-au văzut cei unsprezece apostoli adunați în Ierusalim la cătuirea când Isus a apărut în mijlocul lor zicându-le: Pace vouă, l-a văzut Simion, Petru și la opt zile l-a văzut și Toma și ceice erau adunați cu apostolii la rugăciune, l-a văzut Iacob și cei 500 de ucenici până la Înălțarea sa de pe pământ.

Și iată-i pe urmă pe toți înfiorați pȘână în adâncul sufletului lor de marea minune a învierii Domnului. Cine se mai îndoia de adevărul cuvântului lui Isus, cine mai pune în câmpăna dreptatea divinității Mântuitorului? Un foc sacru a ars într-o clipă neghina îndoelii și a desmăgirii din sufletele lor și umilii adepți ai învățătorului din acest moment iasă în largul ceteților cu fruntea senină, cu pieptul deschis, cu glasul hotărît, crainici neînfricați ai adevărului, pe care l-au văzut cu ochii și l-au pipăit cu degetele lor. Din acest moment sfială face loc curajului, teama se preface în bărbăție, ispita lasității în eroism și ucenicii măestrului devin tot atâția apostoli neînfricați în sufletul cărora trăiește în toată plenitudinea Isus Hristos.

De acum Petru, care de trei ori se lăpădase de Isus, în noaptea crâncenci judecâi nu se sfieste să strige poporului din Ierusalim: „Bărbați Israiliteni, ascultați cuvintele acestea pe Isus Nazarineanul, pe care voi prin mâinile celor fără delege răstignindu-l l-ați omorât, Dumnezeu l-a înviat stricând durerile morții și noi toți suntem mărturii acesteia”. (Fapte 2, 23—30) Și acelaș entuziasm îi călăuzeste pe toți.

Iar cuvântul evangheliei sămănat de dânsii cu văpaia convingerii desăvârșite electrizează mulțimile și ca un vifor de furtună care premenește văzduhul spintecă noua învățătură divină alui Isus, întunericul vremii și cutremură toate împărățiile până la marginile pământului.

Credința cea nouă e botezată cu foc și sânge, trece prin temnițe și lanțuri, prin foame și sete, prin torturi și moarte, dar sutele, miile și zecile de mii de ucenici înfruntă cu seninătate divină, după pilda lui Isus, toate durerile morții crude pentru că în sufletul lor trăiește Isus, viază convingerea dovedită de dânsul că numai călcând moartea cu moarte vor învia la o adevărată viață vecinică.

Cuvântul evangheliei lui Isus pune stăpânire peste toate hotarele pământului, peste valea vremilor se înalță tronul luminos al Mântuitorului, singurul tron care nu se razimă pe forța brutală a paloșelor, a baionetelor și a tunurilor, ci pe iubirea nebiruită și neprihănită a milioanele de creștini.

Ș'acum acestui fenomen fără seamăn în viața omenirii să punem o modestă întrebare filosofilor materialismului, cari nu se știu să ridice glasuri de tăgăduire înversunată atribuind toată măreția actului învierii lui Isus unor simptome de rătăcire sufletească și intelectuală a apostolilor și femeilor minorosițe.

Poate o minune ca aceasta să zămislească din o halucinație nocturnă a femeilor minorosițe, din supraîncordarea nervoasă a călătorilor pe drumul Emausului, sau dintr'o minciună scornită de ceice au furat trupul lui Isus zicând că a înviat? Cu drept cuvânt se întreabă sf. Augustin: Dacă ostașii îmbrăcați în platoșe și înarmați cu paloșe ucigătoare au dormit cum au putut vedea acest furt, iar dacă L-au văzut cum au putut lăsa să se săvârșească, ei paznicii de încredere ai arhierilor sinagogei? Este admisibil ca o revoluție socială care răscolește sufletul întregii omenimi până în temelii, botezată cu râuri de sânge nevinovat vărsat de bunăvoie pentru Hristos, de mii de mucenici, — să se întemeieze pe o minciună?

Glasul conștiinței, glasul istoriei, legea evoluției și cartea deschisă a legilor eterne ale dumnezeirii cari nu admit nici o deviere dela logica impecabilă a moralei divine răspund în perfectă armonie: „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le”.

Toată ceata acestor pseudofilosofi increduli și-au fărîmițat energiile speculatoare în otrava unor porniri dușmănoase de distrugere și nu de edificare, și r-au putut întuneca lumina clară și dătătoare de viață a evangheliei lui Hristos. Dar deși faptul acesta de o vigoare neiertătoare dă învățăminte mult grăitoare tuturor vremilor și tuturor oamenilor se mai găsesc și astăzi farisei și cărturari, cari necunoscând scripturile caută să susțină înălțați idoli negațiunii. Chiar și în societatea noastră de astăzi au răsărit oameni, cari, durere, se mândresc cu atribuții de știință, de cultură supe-

rioară, de apostoli ai catedrelor academice, cari își fac un titlu de mândrie din negarea credințelor religioase în cari s'a urzit și prin cari a trăit și trăiește și astăzi poporul românesc.

Povața Mântuitorului ne învață însă că și pe acești rătăcitori în apele credinței să-i iertăm, să iertăm toate pentru înviere și să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi, — pentru că forța de civilizație a creștinismului întemeiată pe învierea lui Hristos trece ca o apă lină, curată, limpede și dătătoare de sănătate peste toate infiltrațiunile de otravă încercându-le. Ipocriza se irânge în fața străluciri immaculate a lui Isus după cuvântul lui Vlahuță:

Urască-l cei fără de lege
Neputincioasă-i ura lor
El a venit s'aducă pacea
Și înfrățirea tuturor.

Peste adâncimile celor 20 veacuri a cernit și cerne și astăzi lumina lui Hristos razele sale înviorătoare. Hristos a rehabilitat prin viața, moartea și unirea sa adevărata concepție de viață în cadrele eternității. Aceasta credință mântuitoare a fost pururea și este și astăzi singura forță care e în stare să mențină echilibrul individual și colectiv al societății omenesti îndrumându-l spre un scop bine definit supranatural, desbărat de preocupările înguste ale materiei.

De această credință avem nevoie și astăzi și întotdeauna. De câte ori se stinge în mâinile noastre spațiul bucuriilor, de câte ori se întunecă în viață stema care ne călăuzește prin vârtejul frământărilor terestre, de câte ori ne trezim față în față cu decadența virtuților, cu pângărirea idealelor, cu parvenirea minciunilor convenționale? În astfel de clipe nu află liman de mângâiere nici în bogăție, nici în știință, nici în artă și nici în cultura rațiunii materiale. Avântul vertiginos al culturii moderne nu înseamnă biruința vieții.

Ori cât de sus te-ai înălța sburând pe aripile lui Icarus, cari se topesc neputincioase la cea dintâi rază a adevărului divin al vieții eterne. Fără credința aceasta ce rost mai are plecarea genunchilor noștri în fața mormintelor celor

iubiți ai noștri, ce röst au florile și crucile de marmură cu sentințele nădejilor de revodere, ce rost mai are iubirea resignată ce o păstrăm caldă și neprihănită celor duși din lumea aceasta? Fără credința aceasta n'ar putea afla justificare nici dreptatea, nici legalitatea, nici cinstea, nici morală socială. Toate acestea s'ar cufunda în prăpastia unor utopii barbare, iar în lume ar fi îndreptățită guvernarea forței brute a materiei care nu respectă nici un fel de lege morală.

Credința n'evangelia lui Isus însă trage punte de granit peste prăpastia dintre moarte și viață și în lupta dintre dreptate și nedreptate, legalitate și ilegalitate, între bine și rău asigură triumful totdeauna pe seama binelui și a dreptății. Numai credința această poate face din fiecare om, om adevărat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Numai credința aceasta cimentează temeliele societății omenesti, numai ea poate armoniza frământările omului de pe pământ cu ținta lui supremă, care este Dumnezeu.

Nu lăsați să vestejească în sufletele voastre stâlparile înmăgurite ale credinței acesteia, ale încrederii în dreptatea lui Dumnezeu și în răsplata vecinică a faptelor voastre pe pământ. Sădiți în sufletele candido ale copiilor voștri răsădul viu al credinții în învierea vieții prin Isus Hristos, înălțați în casele voastre tot atâtea altare de închinare evangheliei lui Hristos pentru că numai pe această cale se va putea sălășlui în toate straturile societății omenesti adevărata înviere.

Când imnul de slavă al învierii lui Hristos va înfiora adâncul tuturor sufletelor omenesti și psalmii vieții adevărate evanghelice vor cutropi lugubrele tânguiri ale materialismului pururea nemulțumit, — atunci numai va fi adevărată mulțumire, pace și fericire pe acest pământ, atunci nu va fi zadarnică propovedania noastră și nici credința noastră zadarnică nu va fi.

ȘTIRI

Jubileu. Se împlinesc 25 de ani de când directorul Teatrului Național din Cluj, dl Zaharie Bârsan si-a început activitatea inaugurând o nouă eră în cultura teatrală a românilor din Ardeal. Din acest prilej s'a format un comitet în care sunt reprezentate toate instituțiile culturale, sociale și administrative din orasul nostru care a hotărît aranjarea unui festival în onoarea dlui Bârsan.

Festivalul a fost fixat definitiv pentru ziua de 3 Mai, cu prilejul închiderii stagiunii teatrale din acest an. Suntem informați că dl ministru al cultelor și artelor, Al. Lapedatu a promis că va lua parte la sărbătorirea artistului nostru. Asemenea suntem informați că proximalul număr al „Transilvaniei” va apare ca număr jubilar în onoarea sărbătoritului.

Nr. 1—1925.

1—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei urbane ortodoxe române Șimleul-Silvaniei, aparținătoare protopresbiteratului Unguras, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renasterea”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 32 jug. cadastrale pământ de prima calitate ca porție canonică și venitele stolare obicinuite. Locuința viitorului paroh o va asigura comitetul parohial.

Alesul va fi obligat să provadă catehizarea elevilor nostri dela toate școlile de orice categorie din Șimleul-Silvaniei.

Reflectanții la acest post își vor înainta în termenul deschis cererile prevăzute cu documentele prescise la oficiul protopresbiteral al tractului Unguras, și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare până la publicarea termenului de alegere se pot prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a funcționa și face cunostință cu credincioșii.

Șimleul-Silvaniei, 3 I Martie 1925.

Preș. com. parohial: *indescifrabil.*

Ioan Moga, secretar.